

15. srpen 2018

Krok kupředu nebo „amnestie pro tuneláře“

Desítky miliard korun by mohl získat stát, pokud by od firem, které neplní informační povinnost, začal systematicky vymáhat pokuty. Ke zlepšení přístupu českých firem k zveřejňování finančních výkazů ve sbírce listin by mohla přispět projednávaná novela zákona o obchodních korporacích. Jejím cílem je sice zvýšení transparentnosti podnikatelského prostředí v ČR, vyčištění obchodního rejstříku od spících firem, ale možná také „amnestie pro tuneláře“.

Novela zákona o obchodních společnostech a družstvech (Zákon o obchodních korporacích) z dílny Ministerstva spravedlnosti České republiky chce vyřešit problematiku obchodních korporací, které nevyvíjejí ekonomickou aktivitu a existují jen formálně. Konkrétně novela počítá s tím, že obchodní korporaci by bylo možné zrušit bez likvidace, pokud nezaloží do sbírky listin účetní závěrky za dvě po sobě jdoucí účetní období. Zároveň jí také není možné doručit výzvu ke splnění povinnosti založit chybějící účetní závěrky do sbírky listin.

Informační povinnost za rok 2017 (data k 31. 7. 2018) doposud nesplnilo 84 % firem. Společnostem, které neukládají finanční výkazy do sbírky listin, dle zákona hrozí sankce až do výše 3 % hodnoty aktiv a pořádková pokuta až do výše 100 tisíc korun. S využitím informací o všech podnikatelských subjektech v ČR poradenská společnost Bisnode sestavila model, podle kterého by stát, pokud by systematicky začal vymáhat pokuty za porušování zákona u firem, které nesplnily informační povinnost za rok 2016, mohl na dodatečných příjmech do státního rozpočtu získat nejméně 23 miliard korun¹, ale až 625 miliard korun². „Není reálné, aby soudy vždy udělily pokuty v maximální výši, ale i kdyby vymohly jen část z maximální částky, jednalo by se o významnou injekci do státního rozpočtu,“ říká generální ředitel Bisnode pro Českou republiku a Slovensko Jiří Skopový. Současně dodává: „Dosavadní nevyužívání kontrolních a sankčních nástrojů vede k netransparentnímu podnikatelskému prostředí, kdy menšina firem zákony v této oblasti dodržuje, zatímco většina firem profituje z nefunkčního systému, když tají své finance. Tím ale zprostředkovaně ohrožuje podnikání dalších subjektů, které si na základě finančních dat nemohou efektivně a systematicky prověřovat své obchodní partnery, což může vést ke vzniku nedobytných pohledávek, a v extrémním případě až ke krachu.“

Podíl firem, které v letech 2013 až 2017 nesplnily informační povinnost

	2017	2016	2015	2014	2013
Akciová společnost	82,28 %	49,96 %	44,80 %	41,28 %	36,99 %
Společnost s ručením omezeným	84,18 %	64,60 %	60,51 %	57,73 %	55,32 %
Celkem	84,08 %	63,77 %	59,57 %	56,71 %	54,13 %

Zdroj: Bisnode (*data k 31. 7. 2018)

¹ Aplikovaná sankce 0,1 % z aktiv a pořádková pokuta 10 000 Kč.

² Maximální sankce 3 % z aktiv a maximální pokuta 100 000 Kč.

Varianty pokut, pro firmy, které nesplnily informační povinnost za rok 2016

Za rok 2016 splnilo informační povinnost 147 891 (31,9 %) a nesplnilo 315 009 (68,1 %) firem.

Pořádková pokuta (max. 100 000 Kč) – pro 315 009 firem

Modelová výše pokuty	Pokuta celkem
10 000 Kč	3 150 090 000 Kč
20 000 Kč	6 300 180 000 Kč
50 000 Kč	15 750 450 000 Kč
100 000 Kč	31 500 900 000 Kč

Sankce z aktiv (až 3 %) - pro 315 009 firem rozdělených dle velikosti aktiv na základě modelu

Bisnode

Modelová výše sankce	Sankce celkem
0,1 %	19 766 935 542 Kč
1,0 %	197 669 355 424 Kč
2,0 %	395 338 710 847 Kč
3,0 %	593 008 066 271 Kč

Celková pokuta

	Pořádková pokuta	Sankce	Pokuta celkem
Mírný odhad	3 150 090 000 Kč	19 766 935 542 Kč	22 917 025 542 Kč
Střízlivý odhad	6 300 180 000 Kč	197 669 355 424 Kč	203 969 535 424 Kč
Střední odhad	15 750 450 000 Kč	395 338 710 847 Kč	411 089 160 847 Kč
Maximální odhad	31 500 900 000 Kč	593 008 066 271 Kč	624 508 966 271 Kč

Zdroj: Bisnode (*data k 31. 7. 2018)

Veřejné zakázky často získávají společnosti, které neplní informační povinnost a tím porušují zákon. Zadavateli těchto veřejných zakázek jsou i veřejné instituce, např. města, nemocnice, ale i ministerstva.

Zadavatel	Zhotovitel	Datum zakázky	Částka zakázky včetně DPH
Ministerstvo obrany	První SaZ Plzeň a.s.	26. 4. 2017	89 394 Kč
Městská část Praha 1	KOHOS, a.s.	5. 4. 2018	226 379 Kč
Hlavní město Praha	OPTOMONT, a.s.	23. 9. 2017	67 158 Kč

Zdroj: Bisnode (*data k 31. 7. 2018)

Z analýzy poradenské společnosti Bisnode také vyplývá, že společnosti, které se vyhýbají plnění informační povinnosti, jsou rizikovější než firmy, které své finanční výkazy pravidelně zveřejňují. „Obezřetnost a prověřování obchodních partnerů je vždy na místě. Absence finančních výkazů na sbírce listin by měla být varovným signálem. Společnosti, které tají své finance, jsou postiženy negativní událostí výrazně častěji než ty, které v této oblasti dodržují zákon,“ dodal Jiří Skopový z Bisnode.

Porovnání rizikovosti firem, které ne/plní informační povinnost

	nespolehlivý plátců DPH	úpadek	exekuce	dluhy	likvidace	rizikové okolí
plní	1,69 %	0,89 %	3,33 %	1,51 %	8,81 %	11,12 %
neplní	2,72 %	1,38 %	5,44 %	2,34 %	14,37 %	16,39 %

Zdroj: Bisnode (*data k 31. 7. 2018)

Novela zákona o obchodních korporacích také nově počítá s možností zrušit firmu bez likvidace, pokud nezaloží do sbírky listin účetní závěrky za dvě po sobě jdoucí účetní období a není-li zároveň možné jí doručit výzvu ke splnění povinnosti založit chybějící účetní závěrky do sbírky listin. „*Od tohoto kroku si stát slibuje vyčistit obchodní rejstřík od spících firem, které nevykazují žádné podnikatelské aktivity,*“ dodal Karel Škacha z Nadačního fondu proti korupci s tím, že tento krok s sebou nese i rizika.

„Podle interní metodiky Bisnode je v ČR 102 400 spících firem, což je zhruba pětina z celkového počtu registrovaných firem a těchto firem by se teoreticky mohl týkat výmaz z obchodního rejstříku. Nicméně společností, které finanční výkazy nezveřejnily ani jednou za posledních sedm let je v České republice 145 000, což je téměř 30 procent podnikatelské základny,“ uzavřel ředitel Bisnode.

Počet/podíl firem, které opakovaně nesplnily informační povinnost

Roky	Počet firem	Podíl na podnikatelské základně
2017 a 2016	277 416	57,10 %
2017 a 2016 a 2015	240 810	49,56 %
2017 a 2016 a 2015 a 2014	211 470	43,52 %
2017 a 2016 a 2015 a 2014 a 2013	185 277	38,13 %
2017 a 2016 a 2015 a 2014 a 2013 a 2012	165 585	34,08 %
2017 a 2016 a 2015 a 2014 a 2013 a 2012 a 2011	144 959	29,84 %

*Zdroj: Bisnode (*data k 31. 7. 2018)*

Více informací poskytne:

Petra Štěpánová, PR Director CZ&SK
 Mobile: +420 606 744 909
 E-mail: petra.stepanova@bisnode.com

Karel Škacha, ředitel NFPK
 Mobil: +420 602 681 513
 E-mail: karel.skacha@nfpk.cz